

a vyvozovati z něho důsledek, že jím vlastně byla vyjádřena zásada, že všem »právníckým osobám« bez výjimky přísluší právo k soukromé obžalobě. Rozhodnutí býv. nejvyššího soudu vídeňského čís. 3698 ú. sb., jehož se stížnost dovolává, zabývá se výlučně otázkou, zda sdružením, která nepochybně jsou korporacemi zákonem uznanými ve smyslu § 492 tr. zák., lze přiznati ochranu i podle § 496 tr. zák.; nedotýká se však vůbec otázky, o niž tu jde, zda obchodní podnik jest korporací podle § 492 tr. zák. K vůli úplnosti se připomíná ještě k vývodům stížnosti v příčině judikatury bývalého nejvyššího soudního dvoru vídeňského, že v posledních letech před převratem bylo uveřejněno několik rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru — viz úř. sb. čís. 4273, 4333, 4334 — podle jejichž obsahu onen soud zjevně vycházel z názoru, že jistým podnikům rázu soukromého přísluší právo k soukromé obžalobě s hlediska § 492 tr. zák.; příznačným jest však, že ve všech těchto případech šlo o podniky zastávající důležité úkoly veřejnoprávního významu — viz podobné rozhodnutí i pod čís. 2478 sb. tohoto nejvyššího soudu. — Bylo tudíž zmateční stížnost jako nedůvodnou ve smyslu § 288 čís. 3 tr. ř. zavrhnouti.

Čís. 3016.

Po právu a na venek může platiti za zodpovědného redaktora jen ten, ohledně něhož platily podmínky § 10 tisk. zák.; předpis § 9 tisk. zák. má pouze význam pořádkový.

Byla-li zodpovědnému redaktoru dána zdravotní dovolená a po čas této byl zastupován jinou osobou, zodpovídá přece za zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 tisk. nov., neučinil-li náležité opatření, by byla ona změna v zákonné lhůtě oznámena a na listě provedena; byla-li ohlášena až po vyjití čísla, obsahujícího závadný článek, nezáleží na tom, že okresní politická správa vzala onu změnu na vědomí se zpětnou platností; okolnost, že se obžalovaný vzhledem k onomu za zodpovědného redaktora nepokládal, poukazuje na omyl právní.

Přestupek podle § 6 tisk. nov. je kulposní formou spáchání deliktu objektivně založeného obsahem periodického tiskopisu; zodpovědného redaktora nevyvíňuje okolnost, že závadný článek (obsahující urážku na cti) ani nepsal ani do tisku nedal; kdyby tomu tak bylo, šlo by po případě o přečin urážky na cti.

Předpoklady trestnosti činů (opomenutí) soudům ku potrestání příkázaných posuzuje (s výjimkou § 5 tr. ř.) trestní soud sám, jsa v té příčině oprávněn přezkoumávati také zákonitost rozhodnutí a opatření úřadů správních.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1927, Zm I 75/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského

soudu v Hradci Králové ze dne 20. října 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 písm. a) § 281 tr. ř. S hlediska prvního z nich vytýká rozsudku vnitřní rozpor, neúplnost, nejasnost a nedostatek důvodů. Posléze uvedených dvou výtek neprovádí vůbec; zbývající výtky nejsou odůvodněny, jak vysvitne z rozboru právní stránky případu. Vývody zmateční stížnosti jsou nesený totíž některými základními omyly právními, jimiž nutno se v první řadě obírat. Nelze především uznati správnost názoru, že obžalovanému nemůže býti přičítána vina podle § 6 novely ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., když bylo zjištěno, že článku, obsahujícího podle nenapadeného rozsudkového výroku objektivní skutkovou podstatu tiskem spáchaného přečinu urážky na cti podle §§ 487 a 491 tr. zák., ani nepsal ani do tisku nedal. Neboť, kdyby byl obžalovaný článek četl a dal do tisku, byl by musil — předpokládajíc kladné vyřešení subjektivní stránky viny — býti uznán vinným oním přečinem samým (§§ 7 a 239 tr. zák.) a § 6 novely stanoví (pro obor upravený tímto zákonem) zodpovědnost redaktora za trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu právě tehda, nelze-li mu jej přičítati podle ustanovení trestních zákonů, zanedbal-li však pozornost, při jejímž povinném užití nebyla by zpráva pojata do tiskopisu. Pokud tedy zmateční stížnost opětovně, místy také dovolávajíc se za tím účelem zmatků formálních, klade důraz na to, že obžalovaný nedal závadný článek do tisku, neuplatňuje tím okolnost, bránící správnosti jeho odsouzení pro onen přestupek. Další právní omyl, z něhož stížnost vychází, spočívá v názoru, že obžalovaný není po zákonu povinen spolupůsobiti při oznámení redakce u okresní politické správy. Obžalovaný nesporně byl v době vyjití článku vydavatelem periodického tiskopisu »R.« a byl v té době též hlášen politickému úřadu za zodpovědného redaktora. Byla-li mu tedy, jak zjištěno, dne 17. května ve schůzi výboru československé sociálně demokratické strany dělnické pro župu k-ckou, patrně majitele řečeného periodického tiskopisu, udělena čtyřnedělní dovolená a usneseno-li zároveň, že ho bude zastupovati administrátor listu František K., byl obžalovaný v obojí této své funkci povinen tuto nikterak nepředvídanou změnu osoby zodpovědného redaktora ještě před vydáním dalšího čísla oznámiti státnímu zástupci a okresní politické správě: To plyne z porovnání §§ 10 a 11 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863; trestním ustanovením § 11 uv. zák. je totiž zároveň vysloveno, koho stihá povinnost splniti příkaz třetího odstavce § 10 téhož zákona. Právem proto též rozsudek, odůvodňuje výrok o vině obžalovaného, klade důraz na to, že obžalovaný neučinil náležitých opatření, by změna redaktora byla v zákonné lhůtě oznámena a i na listě provedena. Další omyl zmateční stížnosti spočívá v názoru, že trestnost opomenutí re-

daktorské péče počíná odevzdáním článku do tisku. Na rozdíl od zásady § 10 tr. zák. stanoví totiž § 6 uv. nov. v druhém odstavci, že zodpovědnost za zanedbání povinné péče podle ustanovení prvního odst. nastane teprve, když bylo započato s rozšiřováním tiskopisu. To je ve shodě s obecně uznávaným pojetím přestupku podle § 6 uv. zák. jako kulposní formy spáchání deliktu objektivně založeného obsahem periodického tiskopisu (bližší o tom v rozhodnutí čís. 1750 a 2678 sb. n. s.).

Domáhá-li se stížnost s hlediska důvodů zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. zjištění a uvážení toho, že obžalovaný závadného článku nejen nečetl, nýbrž vůbec do rukou nedostal, o něm nevěděl, ba ho ani již dostati nemohl, odjev z H. K. dříve, než článek do redakce došel, a klade-li zvláštní důraz na to, že obžalovaný čísla 21. R. vůbec již neredigoval, vychází zase z mylného právního pojetí, majíc za to, že tyto okolnosti, z části ostatně zjištěné nebo aspoň ze zjištění plynoucí, mluví proti správnosti odsouzení obžalovaného. Právě naopak: tím, co sám stěžovatel tvrdí a zdůrazňuje, že ohledně čísla 21. R. již redakčních prací nevykonával, je dáno to, čeho je mimo jiné třeba po stránce objektivní ke skutkové podstatě projednávaného deliktu. Neboť nelze zajisté zanedbat péči, při jejímž povinném užití by zpráva nebyla bývala pojata do tiskopisu, měrou větší, než nestará-li se zodpovědný redaktor vůbec o redakci čísla periodického tiskopisu, neplní-li — ač může — vůbec povinnosti redaktorské, záležející právě v pořízení, sebrání a zkoumání látky pro číslo, jež má býti vydáno. Byl-li tedy obžalovaný zodpovědným redaktorem R. co do čísla 21. ze dne 21. května 1926 — a že jím podle práva byl, bude ještě ukázáno — a netvrdil-li ani, že v té době nemohl pro neodvratnou překážku nebo jinak bez vlastního zavinění práce redaktorské vykonávat, je jeho zavinění podle § 6 uv. zák. nepopíratelné a odsouzení v plné shodě se zákonem, třebas bylo v rozsudku odůvodňováno poněkud jinak (srov. Liszt. Das österreichische Pressrecht, § 63, I, dále rozh. víd. sb. čís. 1796, 3809). Okolnost, že se snad obžalovaný za zodpovědného redaktora ve smyslu zákona a s jeho právy i s povinnostmi nepokládal vzhledem k řečenému usnesení župního výboru, obžalovanému prospěti nemůže, neboť přiznání jí tuto povahu znamenalo by přiznání proti zákonu (§§ 3 a 233 tr. zák.) vyvíjející účinek uplatňování omylu v oboru hmotného práva trestního. Pokud stížnost uplatňuje některé vady formální proti rozsudkovému předpokladu, že obžalovaný mohl snadno seznati obsah článku mezi poštou volně ležícího, uváděnému ostatně na jiném místě rozsudku jen mimochodem, jsou její vývody — byť formálně vzato nikoli ve všem neoprávněné — nezávažny s naznačeného hlediska právního. Je-li totiž jisto, — a sám obžalovaný se domáhá, by to bylo uznáno, — že obžalovaný ohledně obsahu čísla 21. R. ze dne 21. května 1926 z vlastní vůle redakčních prací nevykonával, nesejde na tom, že rozsudek při onom svém předpokladu nedbá toho, že podle výpovědi K-ého nebyl by mohl obžalovaný seznati obsah článku poštou došedšího, když by podle hájení se obžalovaného bylo zjištěno, že odejel z H. K. dne

19. května 1926 ráno. Neboť tuto nemožnost přivodil si obžalovaný sám právě tím, že zanedbal své redaktorské povinnosti.

Zbývá tedy jen dokázati oprávněnost předpokladu hořejších závěrů, předpokladu, že obžalovaný byl — podle práva — zodpovědným redaktorem čís. 21. R. ze dne 21. května 1926. Tu stačí poukázati na tiskový zákon a na rozsudková zjištění. Podle tiskového zákona (§ 10) je třeba, by byla osoba, určená za zodpovědného redaktora, opovězena státními zástupci a okresnímu úřadu bezpečnostnímu a by byla bezpečnostním úřadem výslovně nebo mlčky schválena. Těmže úřadům musí býti ohlášena každá změna ve jméně a v bydlišti zodpovědného redaktora. Po právu a na venek může proto platiti za zodpovědného redaktora jen ten, ohledně něhož nastaly podmínky § 10 tiskového zákona. Tím je dáno měřítko pro vznik a trvání redaktorské zodpovědnosti podle § 6 zák. čís. 124 sb. z. a n. z roku 1924. Pouze pořádkový význam má předpis § 9 zák. o tisku, podle něhož jméno zodpovědného redaktora musí býti dále uvedeno na každém listě, čísle nebo sešitu periodického tiskopisu. Podle rozsudkových zjištění nebyla změna zodpovědného redaktora R. řečeným úřadům ohlášena před vydáním čísla 21. ze dne 21. května 1926. Kdy bylo počato s rozšiřováním čísla toho, není zjištěno, nevyšlo však též na jevo, že se doba ta rozcházela s dobou vyjití čísla; ani tato doba ovšem není zjištěna, než obžalovaný sám tvrdil, že časopis vychází ve čtvrtek odpoledne až večer (v tomto případě byl by to den 20. května 1926) s datem následujícího pátku, a dále, že uzávěrka pro rukopisy je již před tím v úterý a že se materiál zpracovává ve středu a ve čtvrtek. Teprve dne 10. června 1926 došla okresní politické správě v H. K. nedatovaná žádost Františka K-ého, by bylo vzato na vědomí, že František K. byl jmenován po čas zdravotní dovolené došavadního redaktora R., Josefa V-a, jeho zástupcem a přebírá dnem 20. května 1926 až do uplynutí dovolené zodpovědnost za obsah vycházejícího časopisu. Žádost byla vyřízena okresní politickou správou dne 12. června 1926 v ten smysl, že bere na vědomí, že František K. je, počínajíc dnem 20. května 1926 po čas zdravotní dovolené došavadního redaktora R., Josefa V-a, zodpovědným redaktorem časopisu R. v H. K. Podle toho nebyly splněny pro dobu vydání (a nepochybně též rozšiřování) čísla 21. R. ze dne 21. května 1926 formální podmínky platné změny v osobě zodpovědného redaktora a zůstal jím tudíž po právu pro tuto dobu obžalovaný Josef V., s tím zákonným důsledkem, že ho stihá zodpovědnost za zanedbání povinné péče redaktorské ve smyslu § 6 uv. novely. Na tom nemůže nic změnit dekret okresní politické správy ze dne 12. června 1926. Neboť okresní politická správa nemohla se s platným účinkem pro trestní soud přenášeti přes přesné ustanovení tiskového zákona, zejména tedy také promíjeti osobám po zákonu tom zodpovědným jejich případné soudně trestné provinění se proti předpisům §§ 10 a 11 zák. tisk., natož změnit, ba odčinití zatím již založené objektivní předpoklady trestnosti obžalovaného podle zákona čís. 124/24 sb. z. a n. Její výrok o zpětné platnosti zodpovědného redaktorství Františka K-ého nemůže proto v rámci řešení souzeného

případu přijíti v úvahu, neboť předpoklady trestnosti činů (opomenutí) soudům ku trestání přikázaných posuzuje s výjimkou uvedenou v § 5 tr. ř. trestní soud sám, jsa v té příčině oprávněn přezkoumávati také zákonitost rozhodnutí a opatření úřadů správních (srov. rozh. víd. sb. č. 945, 1960, 2787). Z těchto úvah plynou v krátkosti tyto důsledky: Obžalovaný Josef V. byl v době vydání (rozšiřování) čís. 21. R. z roku 1926 po právu zodpovědným redaktorem tohoto časopisu, nebyv vystřídán řádně zřízeným zástupcem, úřadům ohlášeným a jimi schváleným; jako takový zodpovídal za nedbalost ve smyslu § 6 uv. nov. a nemůže se zbaviti zodpovědnosti, ani když ve skutečnosti redakce nevedl; nedbalost záležela objektivně v jím samém tvrzené skutečnosti, že se o obsah čís. 21 z roku 1926 vůbec nestaral; subjektivní zodpovědnost je dána tím, že obžalovaný sám netvrdil, že mu nebylo možno povinností redaktorským dostáti; případný omyl v příčině trvání povinností redaktorských a redaktorské zodpovědnosti ho nevyvíňuje; z případného provinění se svého proti předpisu § 11 tisk. zák. nemůže pro sebe vyvozovati právní výhody. Obsah článku byl objektivně trestný. Právem tedy byl Josef V. uznán vinným přestupkem § 6 zákona čís. 124/1924 sb. z. a nař. Bezdůvodnou zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Čís. 3017.

Směřují-li různé činy, jimiž se pachatel snaží zločinný úmysl uskutečniti, proti témuž právnímu statku, dlužno mu přičísti pouze jeden a to dokonáný trestný čin tenkrát, když po několika bezvýsledných pokusech brzy na to čin dokoná; jde však o dva samostatné činy, vzešly-li ze samostatných trestných odhodlání pachatele, směřovaly proti různým právním statkům a měly také různý výsledek (první byl dokonán, druhý zmařen a zůstalo při pokusu).

Podvod jest dokonán již oklamáním, třebas ještě škoda nenastala.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1927, Zm II 274/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. května 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem jednak dokonáného, jednak nedokonáného podvodu podle §§ 8, 197, 199 a), 200, 203 tr. zák., pokud směřuje proti druhému a třetímu odstavci rozsudkového výroku, jimiž byl stěžovatel uznán vinným zločinem jednak dokonáného, jednak nedokonáného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák.

Důvody:

Po věcné stránce (čís. 9 a) a 10 — správně jen čís. 10 — § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že byl stěžovatel neprávem odsouzen pro zločin dokonáného podvodu v druhém odstavci rozsudkového vý-